

Suvestinė redakcija nuo 2023-12-12 iki 2024-05-02

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-10-19, i. k. 2018-16393

RADIACINĖS SAUGOS CENTRO DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS

**DĖL PAGRĮSTOS VEIKLOS SU JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS
ŠALTINIAIS, IŠSKYRUS BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS SRITIES VEIKLĄ SU
JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIAIS, RŪŠIŲ SĄRAŠO
PATVIRTINIMO**

2018 m. spalio 16 d. Nr. V-60
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 9 straipsnio 1 dalimi, vykdydama Veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, įskaitant vartojimo gaminių gamybą, importą ir numatomą naudojimą, pagrįstumo vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Veiklų su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, įskaitant vartojimo gaminių gamybą, importą ir numatomą naudojimą, pagrįstumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 punktą ir įgyvendindama 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvą 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [V-82](#), 2023-12-08, paskelbta TAR 2023-12-11, i. k. 2023-23915

t v i r t i n u Pagrįstos veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, rūšių sąrašą (pridedama).

Direktoriaus pavaduotoja,
laikiniai vykdanči direktoriaus funkcijas

Ramunė Marija Stasiūnaitienė

**PAGRĮSTOS VEIKLOS SU JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIAIS,
IŠSKYRUS BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS SRITIES VEIKLĄ SU
JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIAIS, RŪŠIŲ SĄRAŠAS**

1. Veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais (toliau – veikla), vykdoma pramonėje:

1.1. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ir rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas atliekant neardomąją metalo konstrukcijų kokybės analizę naudojant gama radiografus ir prietaisus, generuojančius rentgeno spinduliuotę, kai nėra galimybės taikyti alternatyvių technologinių metodų, kuriuos taikant būtų nenaudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai ar naudojami radiacinės saugos požūriu saugesni jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai;

1.2. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ar rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas lygio, tankio (storio), drėgmės matuokliuose;

1.3. rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas pramoniniuose rentgeno analizatoriuose;

1.4. rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas svetimkūnių paieškos sistemose;

1.5. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ir jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių naudojimas geologinių gręžinių tyrimo įrenginiuose;

1.6. etaloninių (kalibracinių) uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas;

1.7. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas dūmų jutikliuose (išskyrus naujai pradedamus naudoti dūmų jutiklius, kurių sudėtyje yra branduolinių medžiagų), kai dėl technologinių priežasčių nėra galimybės taikyti alternatyvių technologinių metodų, kuriuos taikant, būtų nenaudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai;

1.8. šalutinę rentgeno spinduliuotę generuojančių prietaisų naudojimas (kai nėra galimybės taikyti alternatyvių technologinių metodų).

2. Veikla, vykdoma medicinoje:

2.1. rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas spindulinėje diagnostikoje (rentgenografijoje, rentgenoskopijoje, mamografijoje, kompiuterinėje tomografijoje, atliekant kaulų mineralinio tankio matavimus, odontologijoje), intervencinėje radiologijoje, taip pat planavimui, valdymui ir tikrinimui, išskyrus tokių generatorių naudojimą atliekant biomedicininis tyrimus ir atrankinius sveikatos tikrinimus bei naudojant fluorografijos ir nešiojamus intraoralinius dantų rentgeno aparatus;

2.2. mamografijos aparatų, išskyrus tomosintezės režimą, naudojimas atliekant atrankinius sveikatos tikrinimus;

2.3. radiofarmacinių vaistinių preparatų naudojimas spindulinėje diagnostikoje ir spindulinėje terapijoje, išskyrus tokių preparatų naudojimą atliekant biomedicininis tyrimus;

2.4. didelio aktyvumo uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių (išskyrus ^{137}Cs uždaruosius radioaktyviuosius šaltinius), aukštos energijos jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių (greitintuvų) arba rentgeno terapijos aparatų naudojimas išorinėje spindulinėje terapijoje;

2.5. mažos dozės galios brachiterapijos uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas spindulinėje terapijoje (pavyzdžiui, ^{125}I sėklos, akių aplikatoriai su ^{106}Ru radionuklidu);

2.6. didelės ir vidutinės dozės galios brachiterapijos uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas spindulinėje terapijoje (pavyzdžiui, ^{192}Ir , ^{60}Co);

2.7. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ar rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas apšvitinimo įrenginiuose, kurie naudojami kraujui sterilizuoti (išskyrus naujai pradedamus naudoti ^{137}Cs uždaruosius radioaktyviuosius šaltinius);

2.8. prietaisų ar įrenginių, skirtų radionuklidų, naudojamų medicinoje ar moksliniais tikslais, gamybai (pavyzdžiui, $^{99\text{m}}\text{Tc}$, ^{67}Ga , ^{68}Ga radionuklidų generatorių, ciklotronų), naudojimas.

3. Veikla, vykdančią mokslinius ir kitus tyrimus:

3.1. biologiniai, biocheminiai, fizikiniai tyrimai, atliekami naudojant radioaktyviuosius šaltinius;

3.2. rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas mokslinių ir kitų tyrimų tikslams skirtuose optiniuose įrenginiuose (spektrometruose, difraktometruose ir kt.), rentgeno analizatoriuose, uždaro tipo rentgeno įrenginiuose, skirtuose kokybės patikrai, rentgenografinio tyrimo įrenginiuose;

3.3. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas chromatografijoje;

3.4. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių (išskyrus ^{137}Cs uždaruosius radioaktyviuosius šaltinius) ar jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių naudojimas apšvitinimo įrenginiuose, atliekant biologinę dozimetriją ar nustatant paciento radiojautrį;

3.5. aukštos energijos jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių (greitintuvų) naudojimas mokslinių tyrimų tikslais;

3.6. elektroninių mikroskopų naudojimas mokslinių ir kitų tyrimų tikslais.

4. Rentgeno spinduliuotės generatorių, šio sąrašo 2.4, 2.5 ir 2.6 papunkčiuose nurodytų uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ir radiofarmacinių vaistinių preparatų naudojimas veterinarijos praktikoje atliekant spindulinės diagnostikos ir (ar) spindulinės terapijos procedūras.

5. Medicininės radiologijos įrangos naudojimas atliekant nemedicininės apšvitos procedūras vaizdinimo tikslais:

5.1. amžiaus nustatymą;

5.2. teismo nurodymu atliekamus tyrimus nesant klinikinių indikacijų;

5.3. daiktų, paslėptų žmogaus kūne, nustatymą.

6. Veikla, vykdoma atliekant saugumo patikrą ir krovinių kontrolę:

6.1. uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių naudojimas saugumo patikros prietaisuose, kuriais atliekama sprogmenų, narkotinių medžiagų, kitų pavojingų medžiagų paieška;

6.2. rentgeno spinduliuotės generatorių naudojimas saugumo tikslais atliekant krovinių, bagažo, asmeninių daiktų patikrą;

6.3. rentgeno spinduliuotės ir aukštų energijų jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių naudojimas atliekant geležinkelio riedmenų ir transporto priemonių kontrolę.

6¹. Veikla, susijusi su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių gamyba:

6¹.1. įrangos, skirtos krovinių, bagažo, asmeninių daiktų kontrolei, kurioje naudojami jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai, gamyba;

6¹.2. tankio nevienalytiškumo matuoklių su uždaraisiais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais gamyba.

Papildyta punktu:

Nr. [V-82](#), 2023-12-08, paskelbta TAR 2023-12-11, i. k. 2023-23915

7. Veikla, susijusi su vartojimo gaminiais (naudojimas, importas ir prekyba): nedidelių kiekių radioaktyviųjų medžiagų naudojimas (neviršijant nereguliuojamo lygių, nustatytų Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“, 4 priede) apšvietimo lempose ar prie jų sumontuotuose starteriuose, optiniuose prietaisuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-46](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-07, i. k. 2019-09284

8. Kitos veiklos rūšys:

8.1. jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų vykdant šio sąrašo 1–6 punktuose nurodytą veiklą, montavimas, priežiūra ir remontas bei prekyba šiais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-46](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-07, i. k. 2019-09284

8.2. radioaktyviųjų medžiagų ir radioaktyviųjų atliekų vežimas;

8.3. veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje, pagrįsta technologine būtinybe, Radiacinės saugos centrui individualiai vertinant tokios veiklos pagrįstumą veiklos įteisinimo metu;

8.4. radioaktyviųjų atliekų, panaudotų uždarųjų radioaktyviųjų šaltinių tvarkymas;

8.5. veikla su radioaktyviosiomis atliekomis likviduojant avarijas, tvarkant radioaktyviosiomis medžiagomis užterštus objektus, paliktuosius radioaktyviuosius šaltinius, vykdant dezaktyvaciją;

8.6. jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimas edukacinėje veikloje, Radiacinės saugos centrui individualiai vertinant tokios veiklos pagrįstumą veiklos įteisinimo metu.

Pakeitimai:

1.

Radiacinės saugos centras, Įsakymas

Nr. [V-46](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-07, i. k. 2019-09284

Dėl Radiacinės saugos centro direktoriaus 2018 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. V-60 „Dėl Pagrįstos veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, rūšių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Radiacinės saugos centras, Įsakymas

Nr. [V-82](#), 2023-12-08, paskelbta TAR 2023-12-11, i. k. 2023-23915

Dėl Radiacinės saugos centro direktoriaus 2018 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. V-60 „Dėl Pagrįstos veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, rūšių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo